

14 – DUNGENSE BRUGWACHERSHUISJE

Zuid-Willemsvaart

In opdracht van koning Willem I is de Zuid-Willemsvaart tussen 1822 en 1826 gegraven. Eerst was het de bedoeling een brug te leggen in de richting van Berlicum. De gemeente Den Dungen bewoog hemel en aarde om deze brug te krijgen omdat de gemeente door het kanaal in tweeën werd gedeeld.

Een (ophaal) brug was noodzakelijk voor de eenheid. Rijkswaterstaat ging akkoord, wat de Dungense gemeenschap veel geld en moeite gekost heeft. Ze moesten namelijk de realisatie, het onderhoud en het beheer zelf betalen. Men mag dan ook met een gerust hart stellen dat het de "Dungense" brug is. De gemeente Den Dungen bedong dat de brugwachter katholiek moest zijn, terwijl destijds alle medewerkers van Rijkswaterstaat protestanten waren. Ruim honderd jaar is de Dungense brug bewaakt door leden van de familie Van de Meerendonk. Lange tijd had de brugwachter ook een café voor de nodige bijverdienste.

Wist je dat...

- het wachthuisje kosteloos te gebruiken is?
- je je kunt aanmelden voor een dag 'in de wachtstand' via wachthuisje@weeshuisjes.nl.
- je het huisje van maandag t/m vrijdag tussen zonsopgang tot zonsondergang kunt boeken
- het wachthuisje op Spurkstraat 90 in Berlicum/Den Dungen (Bosberaad) staat.
- dat de Stichting Weeshuisjes nog 5 andere brugwachtershuisjes aan de Zuid-Willemsvaart beheert om burgerinitiatieven mogelijk te maken.

Bronnen:

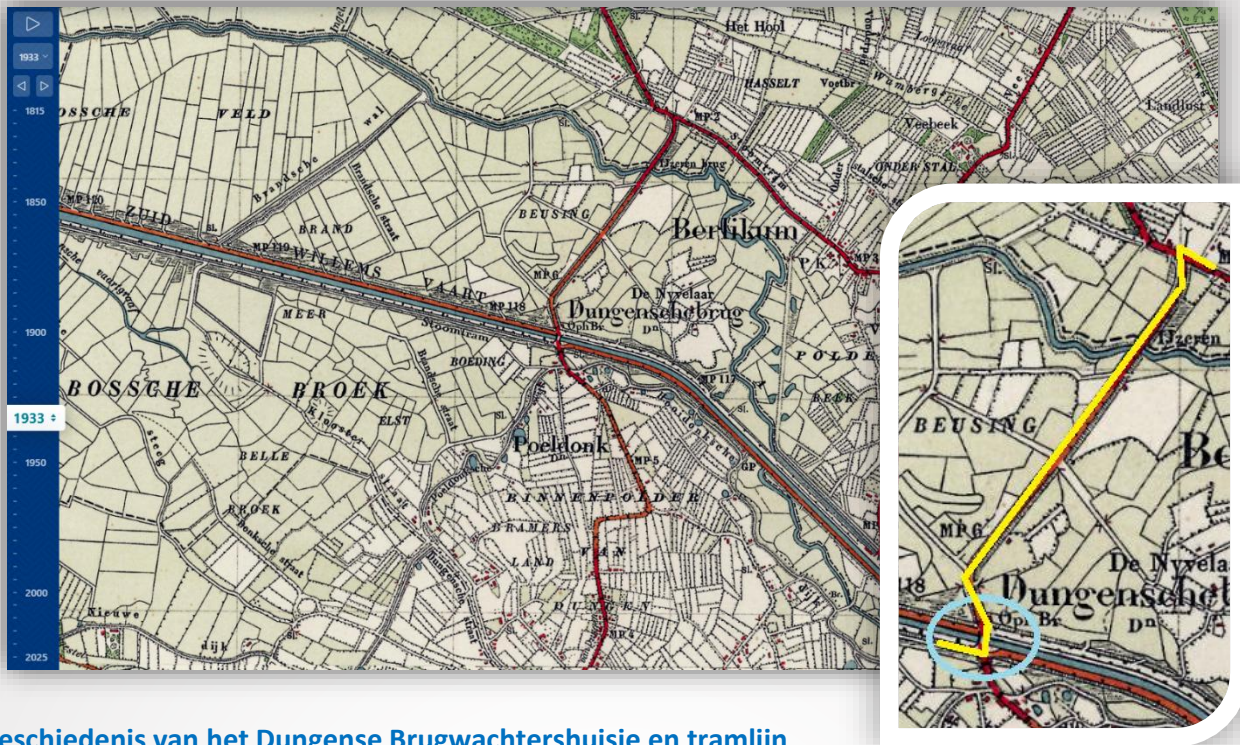
- <https://www.weeshuisjes.nl/weeshuisje-den-dungen>
- <https://www.bhic.nl/ontdekken/verhalen/brug-den-dungen>

Foto rechts: www.bhic.nl Boerenverhuizing van de burgemeester. Het gezelschap verplaatst zich over de Dungense brug. Op de achtergrond de 'Anjabar' aan de overkant van het kanaal. 'Anja' stond voor Annie en Jan van den Braak. Op rechts de restanten van de oude trambrug (in gebruik tot eind jaren '30).

Het **Dungense brugwachtershuisje** is de enig overgebleven van de 34 identieke brugwachtershuisjes. Dit voormalige Dungense brugwachtershuisje is nu ingericht als rustplek in de natuur en is bedoeld voor hen die graag een dag 'in de wachtstand' willen. Bijvoorbeeld om uit te rusten, mijmeren, reflecteren, schrijven in een andere omgeving willen zijn of zich te willen terugtrekken.

Prehistorie	Oudheid	Middeleeuwen	16 ^e eeuw	17 ^e eeuw	18 ^e eeuw	19 ^e eeuw	20 ^e eeuw	21 ^e eeuw
...	Chr.							Nu
3000 vC	100 200 300 400	500 600 700 800 900 1000 1100 1200 1300 1400	1500	1600	1700	1800	1900	2000
Het langst geleden		Heel lang geleden			Lang geleden			Nu

Geschiedenis van het Dungense Brugwachtershuisje en tramlijn

- 1822 – Start, in opdracht van Koning Willem I, van de bouw van de Zuid-Willemsvaart.
- 1823 – Burgemeester Gerardus Godschalk sluit met Waterstaat in Middelrode een overeenkomst om niet nabij Beekveld in Berlicum, maar op de huidige plaats de Dungense brug te realiseren.
- 1826 - Antonius van de Meerendonk (1791-1867 is de eerste brugwachter bij de Dungense brug
- 1890 – Tot dit jaartal is de brugwachter als nevenfunctie tapper voor noodzakelijke bijverdienste.
- 1899 - Op 26 juni werd de tramlijn Den Bosch-Sint-Oedenrode (Eindhoven) officieel geopend, met café De Dungensche Brug als tramstation.
- 1933 - Tramaansluiting op de lijn Den Bosch-Helmond-Veghel-Oss (maatschappij HHVO). De tramrails liepen over de Beusingsedijk naar de Zuid-Willemsvaart. Voor de oversteek werd een beweegbare trambrug gelegd van staalconstructiewerk met betonnen landhoofden.
- 1996 – Een grenscorrectie zorgt er voor dat de Dungense Brug voortaan bij 's-Hertogenbosch behoort. De dorpen Den Dungen, Berlicum en Middelrode vormen vanaf dat moment samen met Gestel en Gemonde een gezamenlijke gemeente Sint-Michielsgestel.
- 1997 – Het huisje staat klaar voor de sloop, maar Jon Brand van kunstenaarsvereniging “het Wachtje” verplaatst het huisje op een dieplader naar het erf van redder Brand.
- 2001 – Verhuizing naar de huidige locatie aan de Spurkstraat 90 tussen Den Dungen en Berlicum.
- 2024 – Het Dungense brugwachtershuisje krijgt een opknapbeurt en nieuwe bestemming: Het “Wachthuisje om op adem te komen” is een feit.
- 2024 – Op 15 september gaat de eigen vlag met het WACHTHUISJE logo in top!!

